

Sygn. akt III KRS 10/11

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 5 sierpnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Bogusław Cudowski (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło

SSN Maciej Pacuda (sprawozdawca)

Protokolant Anna Pęsko

w sprawie z odwołania D. P. R.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr .../2011 z dnia 10 lutego 2011r.,

w sprawie nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego ,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 5 sierpnia 2011 r.,

**uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę Krajowej
Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Dariusz P. R. zgłosił swoją kandydaturę na wolne stanowisko sędziowskie w
Sądzie Rejonowym w [...], obwieszczone w Monitorze Polskim z dnia 26 lipca 2010

r., Nr 51, poz. 683. Ostatecznie, po uprzednim umorzeniu przez Krajową Radę Sądownictwa postępowań wobec pięciu osób ubiegających się o to stanowisko, wyborem zostało objętych szesnastu kandydatów.

Uchwałą z dnia 10 lutego 2011 r. Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła, że asystent sędziego Pan D. P.R. nie zostanie przedstawiony Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w [...]. W uzasadnieniu tej uchwały Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła między innymi, że kandydat urodził się w dniu 4 kwietnia 1979 r. W 2003 r. ukończył wyższe studia prawnicze na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu [...], uzyskując tytuł magistra prawa z ogólną oceną bardzo dobrą, a po odbyciu aplikacji sądowej, w dniach 1, 5 i 21 września 2006 r. złożył egzamin sędziowski, uzyskując ocenę dostateczną plus. W okresie od dnia 1 czerwca 2004 r. do dnia 31 maja 2005 r. skarżący był zatrudniony w sądzie okręgowym na stanowisku referenta – stażysty, wykonując jednak w tym czasie obowiązki asystenta sędziego, a od 1 czerwca 2005 r. jest zatrudniony w wymienionym sądzie na stanowisku asystenta sędziego. Od dnia 23 października 2006 r. pracuje w pełnym wymiarze czasu pracy, natomiast wcześniej pracował w wymiarze 1/2 etatu. Obowiązki wykonuje w wydziale gospodarczym. Jego dotychczasowa praca na stanowisku asystenta sędziego została oceniona bardzo dobrze przez zwierzchników służbowych, z którymi współpracował, co wynikało z załączonych do wniosku opinii Prezesa Sądu Okręgowego w [...], Przewodniczącej Wydziału Gospodarczego tego sądu oraz opinii ośmiu sędziów. Kolegium Sądu Okręgowego w [...] na posiedzeniu w dniu 27 września 2010 r. jednogłośnie postanowiło przedstawić kandydaturę D. P. R. właściwemu Zgromadzeniu Ogólnemu z opinią pozytywną. Ponadto właśnie temu kandydatowi jako jedynemu udzieliło swojej rekomendacji na stanowisko objęte przedmiotowym postępowaniem. Na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego Przedstawicieli Sędziów okręgu [...] odbytym w dniu 4 października 2010 r. na kandydata oddano 75 głosów „za”, 8 „przeciw” oraz 7 „wstrzymujących się”, głosów nieważnych nie oddano. Zgromadzenie liczyło 123 członków, przy czym obecnych było 90 osób (wymagane quorum wynosiło 82 osoby), z których wszystkie uczestniczyły w głosowaniu, co w konsekwencji oznaczało, iż kandydat uzyskał wymaganą większość głosów „za”.

Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła nie przedstawić kandydatury D. P. R., ponieważ za najlepszą z grona ocenianych kandydatur uznała kandydaturę M. G., która uzyskała wyższą niż D. P. R. ocenę z egzaminu sędziowskiego (dobrą plus), a ponadto zaprezentowała się najlepiej przed zespołem członków Rady przeprowadzającym rozmowy z kandydatami i uzyskała jego poparcie. Została przy tym oceniona zdecydowanie wyżej niż D. P. R. Rada podkreśliła równocześnie, iż zasadnicze kryterium wyboru w niniejszym postępowaniu stanowiły właśnie wyniki rozmów z zespołem członków Rady, które umożliwiły bezpośredni kontakt z osobami ubiegającymi się o urząd sędziego i dzięki temu pozwoliły na ocenę sposobu ich autoprezentacji. Było to bardzo ważne kryterium w sytuacji, w której o wolne stanowisko sędziowskie ubiegało się wielu dobrych i bardzo dobrych kandydatów. Natomiast wyniki głosowania Zgromadzenia Ogólnego nie stanowiły wiodącego kryterium wyboru kandydata w tym postępowaniu, gdyż, jak wyjaśniła Krajowa Rada Sądownictwa, wskazywały one, iż Zgromadzenie Ogólne podczas głosowania nie tylko oceniło kwalifikacje poszczególnych osób, ale także – i przede wszystkim – starało się wskazać Radzie, którą z nich preferuje (lecz do określonego sądu), do którego to wyboru, w świetle ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, kompetencje tego organu wydają się być raczej wątpliwe. Dlatego w niniejszej sprawie nie należy przeceniać znaczenia wyników głosowania Zgromadzenia Ogólnego i nie mogą one stanowić wiodącego kryterium wyboru kandydatów do powołania na urząd sędziego, choć zazwyczaj poparcie udzielone kandydatowi przez Zgromadzenie jest bardzo ważną okolicznością uwzględnianą podczas oceny kandydatur przez Radę. Jednak w niniejszym postępowaniu konkursowym Rada, rozważywszy je i po dokonaniu oceny wszystkich kandydatów pod względem merytorycznym, uwzględniła ich doświadczenie zawodowe, opinie osób bezpośrednio z nimi współpracujących i sposób zaprezentowania się podczas rozmowy z zespołem członków Rady, a w efekcie doszła do wniosku, że najlepszym kandydatem do przedstawienia z wnioskiem o powołanie na stanowisko sędziowskie w Sądzie Rejonowym w [...] jest M. G. , mimo braku poparcia Zgromadzenia, a także mimo braku rekomendacji Kolegium i Prezesa Sądu Okręgowego w [...]. Te okoliczności spowodowały zaś, iż w trakcie posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 10 lutego 2011 r. na D. P. R. nie oddano

głosów „za”, natomiast oddano 1 głos „przeciw” i 18 „wstrzymujących się”. Tym samym jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów.

Powyższą Uchwałę Krajowej Rady Sądownictwa zaskarżył odwołaniem do Sądu Najwyższego D. P. R., zarzucając:

1. naruszenie prawa procesowego -
  - a) art. 60 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz § 20 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa oraz postępowania przed Radą (Dz.U. Nr 219, poz. 1623 ze zm.) poprzez zaniechanie w postępowaniu przednominacyjnym stosowania przez Krajową Radę Sądownictwa przy ocenie kandydatów na stanowisko sędziego sądu powszechnego wyłącznie jednolitych, obiektywnych, przejrzystych i weryfikowalnych kryteriów (takich jak: staż pracy, doświadczenie zawodowe, poziom wykonywania dotychczasowych obowiązków, opinie Kolegium Sądu, Zgromadzenia Ogólnego i przełożonych) i w to miejsce posłużenie się kryteriami arbitralnymi, dowolnymi i niewymiernymi (jak wrażenie, jakie na zespole członków Rady wywarła autoprezentacja kandydata, szczególnie iż rozmowa ta nie odbyła się na posiedzeniu plenarnym Rady),
  - b) § 19 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia w związku z jego § 20 ust. 1 poprzez zaniechanie zadania skarżącemu pytań, które zespół członków Rady zadał Pani M. G.,
  - c) § 20 ust. 1 rozporządzenia poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia wszystkich okoliczności sprawy, przez:
    - ograniczenie się do wyjaśnień Pani M. G. i zaniechanie oparcia się na udostępnionej dokumentacji w zakresie pracy kandydatki w Sądzie Rejonowym [...] przez okres około 7 lat, podczas gdy z samych jej wyjaśnień wynika, że w sądzie tym, nawet jeśli uwzględnić aplikację sądową, pracowała krócej niż 6,5 roku,
    - pominięcie takich okoliczności, jak predyspozycje osobowościowe kandydatów, a zwłaszcza doświadczenie zawodowe poparte praktyką w

wydziałach odpowiadających wydziałom, do których jest zapotrzebowanie na urząd sędziego, a więc w niniejszej sprawie pominięcie również zapotrzebowania kadrowego w Sądzie Rejonowym w [...],

- rażąco dowolne przyjęcie, za wyjaśnieniami Pani M. G. przed zespołem członków Rady, że określony wynik głosowania Zgromadzenia Ogólnego Przedstawicieli Sędziów okręgu [...] (ale i Kolegium Sądu Okręgowego w [...]) mógł być uzależniony od tego, że kandydaci nie byli znani w środowisku sędziów Sądu Okręgowego w [...], podczas gdy kandydaci, a w szczególności skarżący i Pani M. G. byli znani w tym środowisku, o czym najlepiej świadczy fakt, że w innych głosowaniach niż dotyczące stanowiska sędziego w Sądzie Rejonowym w [...] Pani M. G. osiągała poparcie dochodzące do 7 głosów „za” na Zgromadzeniu Ogólnym Przedstawicieli Sędziów okręgu [...], a na przedmiotowe stanowisko uzyskała jednomyślnie pozytywną opinię Kolegium Sądu Okręgowego w [...],

- zaniechanie odniesienia się do wyjaśnień skarżącego złożonych podczas rozmowy z zespołem członków Rady w zakresie okoliczności związanych z trudną sytuacją osobistą i rodzinną, a które mogły mieć wpływ na wynik z egzaminu sędziowskiego,

- zaniechanie odniesienia się do faktu powiązania skarżącego ze [...],

- rażąco dowolne wyciągnięcie dla skarżącego negatywnych wniosków z faktu nieuzyskania przez niego poparcia Zgromadzenia Ogólnego Przedstawicieli Sędziów okręgu [...] na inne niż stanowisko sędziego w Sądzie Rejonowym w [...] stanowiska sędziów w sądach rejonowych okręgu Sądu Okręgowego w [...], podczas gdy wynikało to z rekomendacji skarżącego przez Kolegium Sądu Okręgowego w [...] na stanowisko sędziego w Sądzie Rejonowym, a nie z negatywnej oceny kandydatury skarżącego,

- przyznanie jednemu z kryteriów oceny kandydatów (wrażenia zespołu członków Rady po rozmowie z kandydatami) decydującego znaczenia i niedokonanie całościowej oceny wynikającej z łącznego zastosowania wszystkich kryteriów,

- d) § 21 ust. 2 i 3 rozporządzenia poprzez niesporządzenie uzasadnienia zaskarżonej uchwały w sposób umożliwiający kontrolę przez Sąd Najwyższy zaskarżonej uchwały w zakresie stosowanych przez KRS kryteriów oceny kandydatów, w szczególności z jakich względów prezentacja Pani M. G. podczas rozmowy z zespołem członków Rady została oceniona wyżej niż skarżącego,
  - e) ust. 2 i 3 uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr .../2010 z dnia 4 listopada 2010 r. w sprawie sposobu i trybu zapraszania kandydatów do przeprowadzenia przez zespół rozmów indywidualnych z kandydatami do pełnienia urzędu sędziego poprzez zaniechanie wystąpienia przez zespół członków Rady z wnioskiem do KRS o przeprowadzenie rozmów indywidualnych z kandydatami i poprzez zaniechanie przez Radę podjęcia uchwały w przedmiocie zapraszania kandydatów w celu odbycia rozmowy, które to naruszenia procedury mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy – wynik głosowania Krajowej Rady Sądownictwa nad kandydaturą w przedmiotowym postępowaniu przednominacyjnym;
2. naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie:
- a) art. 60 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz § 20 ust. 1 rozporządzenia poprzez podjęcie zaskarżonej uchwały w oparciu o arbitralne, dowolne i niewymierne, a także przypadkowe kryteria w postaci zaprezentowania się kandydata na stanowisko sędziego sądu powszechnego przed zespołem członków Rady, przy pominięciu całościowej oceny wynikającej z łącznego zastosowania wszystkich kryteriów (takich jak: staż pracy, doświadczenie zawodowe, poziom wykonywania dotychczasowych obowiązków, opinie Kolegium Sądu, Zgromadzenia Ogólnego i przełożonych) i w konsekwencji podjęcie uchwały merytorycznie niezgodnej z wynikami postępowania kwalifikacyjnego;
  - b) § 24 ust. 2 zd. 1 rozporządzenia oraz art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (j.t. Dz.U. z 2010 r., Nr 11, poz. 67 ze zm.) w związku z § 10 ust. 2 rozporządzenia poprzez niepodjęcie

zaskarżonej uchwały w sprawie nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego bezwzględną większością głosów.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w całości i przekazanie sprawy Radzie do ponownego rozpoznania na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Nie może budzić wątpliwości fakt, iż kognicja Sądu Najwyższego do oceny uchwał Krajowej Rady Sądownictwa obejmuje – zgodnie z treścią art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (j.t Dz.U. z 2010 r., Nr 11, poz. 67 ze zm.) – wyłącznie badanie, czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Oznacza to, że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji kandydata na sędziego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09, ZNSA 2011 nr 1, poz. 93). Jak wyjaśnił z kolei Trybunał Konstytucyjny w pkt 5 uzasadnienia wyroku z dnia 27 maja 2008 r., SK 5706 (OTK – A 2008, Nr 4, poz. 63), przy ocenie zgodności uchwały Rady z prawem merytoryczna ingerencja Sądu w rozstrzygnięcie Rady jest niedopuszczalna; kontrola Sądu ograniczona jest (bowiem) do oceny zgodności z prawem zastosowanej procedury oceny kandydata. Wypada również dodać, iż w dniu podjęcia przez Krajową Radę Sądownictwa zaskarżonej w niniejszym postępowaniu uchwały z dnia 10 lutego 2011 r. nie obowiązywał już § 20 rozporządzenia Prezydenta RP z dnia 13 listopada 2007 r., albowiem rozporządzenie to, w części dotyczącej trybu postępowania, utraciło moc obowiązującą z dniem 2 grudnia 2010 r., na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 listopada 2009 r., K 62/07 (Dz.U. Nr 202, poz. 1567), skoro wyrok ten – z odroczeniem o 12 miesięcy – w części pozbawił wymienione rozporządzenie podstawy ustawowej, którą był art. 12 ust. 6 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa w zakresie uprawniającym Prezydenta RP do określenia, w drodze rozporządzenia, trybu postępowania przed Radą. Zdaniem Trybunału

Konstytucyjnego tryb postępowania przed Radą nie mógł być uregulowany w rozporządzeniu, gdyż sprawa ta należy do materii ustawowej. Ustawa nie została jednakże uchwalona w okresie 12 miesięcy od ogłoszenia wyroku Trybunału w Dzienniku Ustaw, wskutek czego powstała luka prawna. Brak przepisów rangi ustawowej regulujących szczegółowo tryb postępowania przed Radą nie zwalniał wszakże tego organu z obowiązku wykonywania konstytucyjnych i ustawowych zadań. Dlatego też Rada była obowiązana do działania na podstawie i w granicach prawa (art. 7 Konstytucji RP). Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę podziela pogląd zawarty w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2011 r., III KRS 5/11 (dotychczas niepublikowanego), że w takim przypadku, wobec braku przepisów szczegółowych Rada powinna kierować się zasadami ogólnie przyjętymi w działaniu organów państwa w demokratycznym państwie prawnym (art. 2 Konstytucji). Sąd Najwyższy jest też zdania, że przedstawiona sytuacja prawna będąca skutkiem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 listopada 2009 r., K 62/07 obligowała Krajową Radę Sądownictwa do wszechstronnego rozważenia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, przy wzięciu pod uwagę między innymi tego, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego art. 60 Konstytucji RP gwarantujący każdemu obywatelowi prawo ubiegania się o przyjęcie do służby publicznej nie gwarantuje wprawdzie przyjęcia do tej służby, ale jego stosowanie wymaga zapewnienia równych szans w dostępie do służby i stosowania jasnych kryteriów oceny kandydatów.

Powyższe rozważania z jednej strony muszą prowadzić do wniosku o bezzasadności zarzutów naruszenia prawa materialnego sformułowanych w odwołaniu skarżącego, a także o bezprzedmiotowości tych zarzutów naruszenia prawa procesowego, które dotyczą nieobowiązującego już § 20 rozporządzenia Prezydenta RP. Z drugiej jednak strony, zdaniem Sądu Najwyższego, odwołanie jest uzasadnione. Wprawdzie w motywach zaskarżonej uchwały nie zostało to wprost wyartykułowane, jednakże wynika z nich, że skarżący spełnia formalne wymagania do przedstawienia jego kandydatury Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w [...], o co ubiegał się w niniejszym postępowaniu. Dlatego też

kontrola Sądu Najwyższego nad postępowaniem dotyczącym przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie kandydata do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego obejmuje przede wszystkim ocenę, czy Rada przestrzegała w danym postępowaniu jednolitych kryteriów oceny kandydata i procedur postępowania związanych z oceną kandydatury i przedstawieniem wniosku Prezydentowi. Zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa stwierdzenia nie nasuwają z kolei jakichkolwiek wątpliwości co do tego, iż Rada za najlepszą uznała kandydaturę Pani M. G., która uzyskała wyższą od skarżącego ocenę z egzaminu sędziowskiego, jednakże Rada podkreśliła równocześnie, że dla ostatecznego rozstrzygnięcia „zasadnicze kryterium wyboru w niniejszym postępowaniu stanowiły wyniki rozmów kandydatów z zespołem członków Rady”. Podstawową przyczyną nieprzedstawienia wniosku o powołanie D. P. R. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w [...] nie było zatem uzyskanie przez niego niższej oceny z egzaminu sędziowskiego, lecz stanowisko zajęte przez zespół członków Rady oceniający kandydatów, którego poparcie uzyskała inna kandydatka, jako że „zaprezentowała się najlepiej przed zespołem członków Rady przeprowadzającym rozmowy z kandydatami”. Tymczasem w uzasadnieniu uchwały nie zostały określone kryteria, które były podstawą do zajęcia stanowiska przez zespół oraz na podstawie których Rada zaakceptowała to stanowisko. Zespół jest natomiast wewnętrznym organem Rady przygotowującym jedynie indywidualne sprawy na plenarne posiedzenie Rady i zajmującym stanowisko co do merytorycznego załatwienia sprawy, co wprost wynika z treści § 17 ust. 1 i § 18 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa oraz postępowania przed Radą (Dz.U. Nr 219, poz. 1623 ze zm.). Z tej przyczyny stanowisko zespołu stanowi wyłącznie propozycję dla Rady obradującej w pełnym składzie. Niewskazanie kryteriów, którymi kierował się zespół, zajmując stanowisko, według którego nie skarżący, lecz M. G. „zaprezentowała się najlepiej (...) i uzyskała (...) poparcie”, uniemożliwia Sądowi Najwyższemu ocenę zgodności z prawem zaskarżonej uchwały, zwłaszcza że z uzasadnienia tej uchwały wynika, iż zespół dokonywał oceny sposobu „autoprezentacji” poszczególnych kandydatów i na tej podstawie stwierdził, że

kontrkandydatka skarżącego M. G. „zaprezentowała się najlepiej”, natomiast treść załączonego do akt niniejszej sprawy protokołu rozmowy przeprowadzonej przez zespół członków Rady ze skarżącym wskazuje jedynie, że właściwie jedynym przedmiotem tej rozmowy były możliwości skarżącego w zakresie podjęcia pracy w [...] lub w [...], zaś brak jest w tym samym protokole informacji, które mogłyby uchodzić za wspomnianą „autoprezentację”. Sąd Najwyższy uznaje tym samym za uzasadniony sformułowany w odwołaniu zarzut naruszenia § 21 ust. 2 i 3 rozporządzenia Prezydenta, stwierdzając równocześnie, iż w ten sposób w postępowaniu Rady doszło do naruszenia art. 60 Konstytucji RP.

Kierując się przedstawionymi motywami i opierając się na treści art. 13 ust. 5 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.